

Sprookje van het Slimme Mannetje

Eens was er het Paradijs. Er leefden dieren en planten en er stroomden beekjes. Er lagen rotsen en er waren vruchtbare dalen en bosrijke heuvels en iedereen leefde zoals het bedoeld was. Wat was het er prachtig, in dat Paradijs! Maar de dieren en de planten die daar woonden kenden woorden als 'prachtig' of 'lelijk' helemaal niet. Ze wisten niet beter, ze leefden gewoon samen in het Paradijs, en samen waren ze het Paradijs.

In dat Paradijs leefde een bijzonder dier. Dat dier was niet bijzonder omdat hij groter was of sterker of mooier dan de andere dieren. Eigenlijk was zelfs hij een beetje lelijker: hij had een grote neus en kleine waterige oogjes die dicht bij elkaar stonden en vreemde flappoten en dikke billen en op een dun nekje stond een hele grote kop met kleine verfrommelde oortjes. Eigenlijk was dit dier uitgesproken lelijk, maar de andere dieren en planten in het paradijs vonden dat niet zo erg. Want zij kenden het woord 'lelijk' niet.

Wat dat dier nou zo bijzonder maakte, was dat die grote kop op dat dunne nekje tjokvol met verstand zat. Tjokvol! En er zat zoveel verstand in dat er weinig ruimte over was voor gevoel en instinct en intuïtie. En als hij door het Paradijs liep, dan genoot hij niet gewoon van het Paradijs zoals de andere dieren en planten, maar dan probeerde hij met zijn verstand het Paradijs te begrijpen. Hij deelde de dieren en planten in soorten in en hij maakte verschil tussen mooi en lelijk, tussen man en vrouw, tussen fout en goed, tussen een roze velletje en een bruine huid. De andere dieren en planten snapt niet goed waarom dat nou handig was. Maar hij vond zichzelf bijzonder knap, en daarom noemde hij zich homo sapiens. Homo sapiens betekent zoiets als: het slimme mannetje.

En het slimme mannetje noemde sommige dieren en planten nuttig en andere vond hij niet nuttig. En de nuttige mochten bij hem blijven wonen en wie niet nuttig was joeg hij weg of maakte hij dood.

En het slimme mannetje leerde optellen en aftrekken en formules maken en hoe je met genen en atomen kunt spelen en hoe je spullen kan ontwerpen zoals het wiel en elektrische tandenborstels en kerncentrales en DVD spelers. En hij bouwde fabrieken om heel snel zo veel mogelijk van die spullen te kunnen maken. De andere dieren en planten, die al miljoenen jaren geleefd hadden zonder kerncentrales en DVD spelers, snapt niet goed waarom dat slimme mannetje daar nou zo blij van werd.

En het slimme mannetje leerde vuur maken en toen het hout bijna op was leerde hij olie uit de aarde oppompen. En hij liet auto's rijden en vliegtuigen vliegen en allerlei andere machines handige

unstjes doen en hij kon zoveel licht en lawaai maken dat de nacht wel dag leek. En de dieren en planten raakten ervan in de war.

En het slimme mannetje maakte verschil tussen 'ik' en 'jij' en tussen 'wij' en 'zij' en hij vergat de betekenis van het woord 'samen'. En hij ging afgunst voelen en schaamte en angst en hij trok grenzen tussen mensen. En hij verzong landen en bedacht afschuwelijke woorden als egocentrisme en oorlog en genocide, woorden die de dieren en planten nooit hadden kunnen bedenken of begrijpen.

En het slimme mannetje ging spullen verzamelen voor zichzelf. 'Mijn bezit', noemde hij dat, en hij vond zijn bezit belangrijker dan wat dan ook op de wereld, en hij bouwde er een hekje omheen, zodat niemand er aan kon komen. En hij werkte en werkte om zoveel mogelijk bezit te kunnen kopen. En hij kocht en kocht. En om al dat bezit te kunnen maken moest hij werken. Hij werkte en werkte en hij maakte overuren in de fabriek. En hij leerde zijn kinderen dat ze alleen gelukkig zouden worden als ze heel hard zouden werken en heel veel bezit zouden kopen. Hij werkte en kocht en werkte en kocht en zijn fabrieken stampden en stoomden dag en nacht. En hij noemde dat: de 24-uurseconomie, het hoogste doel waarnaar wij streven!

En op een dag stond hij trots te kijken naar alles wat hij bereikt had, zijn bezittingen achter zijn hekje, zijn vinexdoorzoneensgezinswoning, zijn 4 wheel drive auto met TomTom en roestvrijstalen fantasiewieldoppen. En hij keek naar zijn moderne tuin waar hij zorgvuldig alle natuur uit verbannen had, met grijze en witte stenen en een paar armoedige genetisch gemanipuleerde plantjes, en met strakke tuinmeubels van tropisch hardhout waarvoor malafide bedrijven schitterende oerbossen voor altijd verminkt hadden. En hij zag ook zijn grootste trots: zijn vijvertje met KOIKARPERS! - nog mooier en duurder dan die van de buurman! En hij zag door het raam zijn derde vrouw met haar hippe paarse vierkante brillette op haar neus en haar modieuze oranje kapsel die met een breezer in de hand naar een ranzige reality soap met bekende Nederlanders aan het kijken was. En hij zag zijn dochter in vrolijke kleren die in India door even oude in lompen gehulde slavenkinderen gemaakt waren. En hij zag zijn zoon die alleen nog maar blij werd van pilletjes in een discotheek, en hij begon te huilen en hij kon niet meer stoppen met huilen en hij hilde omdat hij zich zo eenzaam voelde en omdat hij het Paradijs verloren was.

Omdat hij zijn verdriet niet wilde laten zien keek naar de grond. En hij zag een heel kwetsbaar plantje met kleine groene blaadjes en tere blauwe bloemetjes dat als een stoere krachtpatser zich een weg zocht tussen de stenen door naar de zon, zoals vroeger in het Paradijs. En hij zag de bomen om zich heen die nog groeiden en zich vertakten en blaadjes en zuurstof maakten, zoals vroeger in het Paradijs. En hij hoorde de vogels in die bomen zingen over liefde en lente en lichtheid, zoals vroeger in het Paradijs. En hij snapte dat het Paradijs er nog gewoon was onder de stenen en naast de fabrieken en tussen de huizen. En hij snapte dat hij het Paradijs niet verloren was maar dat hij gewoon vergeten was dat hij er nog steeds leefde.

Dat hij met die vogels en de bomen en dat bloemetje samen Paradijs was.

Dat het woord 'samen' nog bestond.

Dat het dus nog niet te laat was.

En dat hij het over een andere boeg moest gaan gooien.

Want we moeten het over een andere boeg gaan gooien. Alleen: waar begin je?

De Dag van Nu & Later was bedoeld om een heel klein beginnetje te maken, zoals dat tere bloemetje, maar wel heel concreet, hier in onze eigen omgeving. We hoopten dat we, door met elkaar na te denken over een duurzame manier van omgaan met de aarde en met elkaar, met het Paradijs dus, iets kunnen veranderen. Als iedereen een klein steentje bijdraagt, dan maakt dat samen bergen van verschil. Je hoeft alleen maar te beginnen. Eerst heel klein, met concrete dingen. In je eigen leven, je eigen huis, je eigen omgeving. En dan groter, steeds groter, steeds groter.

Bij de voorbereiding van deze dag kwamen we ongelooflijk veel betrokkenheid van heel veel mensen en instellingen tegen: vrijwilligers, ondernemers, toneelspelers, ambtenaren, muzikanten, een burgemeester, moslims, christenen, humanisten, leerkrachten op basisscholen, politiemannen, een prinses, boeren, handelaars, idealisten, ingenieurs, sceptici en een notaris. En al die mensen, niemand uitgezonderd, waren voluit bereid mee te doen. Het enthousiasme dat we tegenkwamen tijdens dit project was hartverwarmend en gaf ongelooflijk veel hoop voor de toekomst. En het was grandioos om dat te mogen ervaren. Hartelijk dank daarvoor!